

6. Valsts finansiālo saistību kopsavilkums

6.1. Valsts parāda vadības pamatprincipi un mērķi

Valsts parādu pēc nacionālās metodoloģijas veido valsts struktūru¹ saņemtais un neatmaksātais bruto parāds šādās finanšu instrumentu kategorijās: parāda vērtspapīri un aizņēmumi (izņemot atvasinātos finanšu instrumentus), noguldījumi, t. sk. krājobligācijas, kā arī klientu² Valsts kasē izvietotie depozīti un kontu atlikumi.

Likums “Par budžetu un finanšu vadību” pilnvaro finanšu ministru valsts vārdā ņemt aizņēmumus gadskārtējā valsts budžeta likumā atļautajos apmēros tikai valsts budžeta finansiālā deficīta finansēšanai, valsts parāda pārfinansēšanai un mērķiem, kas noteikti gadskārtējā valsts budžeta likumā. Saskaņā ar “Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumu”, lai nodrošinātu finansējumu pasākumiem saistībā ar Covid-19 izplatību noteiktās ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai un ar tiem saistītajiem izdevumiem, finanšu ministrs ir tiesīgs valsts vārdā ņemt aizņēmumus nepieciešamajā apmērā, izraudzīties aizņēmumu instrumentus un nosacījumus, kā arī ir tiesīgs palielināt gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto valsts parāda maksimāli pieļaujamo apjomu saimnieciskā gada beigās un valsts parāda vadības izdevumu un saistību izpildei noteikto apropriāciju. Procentu izdevumi par veiktajiem aizņēmumiem un citi ar valsts parāda apkalpošanu un vadību saistītie maksājumi tiek paredzēti valsts budžeta apakšprogrammā 31.02.00 “Valsts parāda vadība”, kuru administrē Valsts kase.

Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības pamatprincipus un uzdevumus vidējam termiņam nosaka finanšu ministra apstiprinātā stratēģija, kuras mērķis un sastāvdaļas atspoguļotas 6.1. attēlā.

6.1. attēls Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģija

¹ Saskaņā ar institucionālo sektoru klasifikāciju, izņemot valsts sektorā ietvertos kontrolētos un finansētos komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, speciālās ekonomiskās zonas.

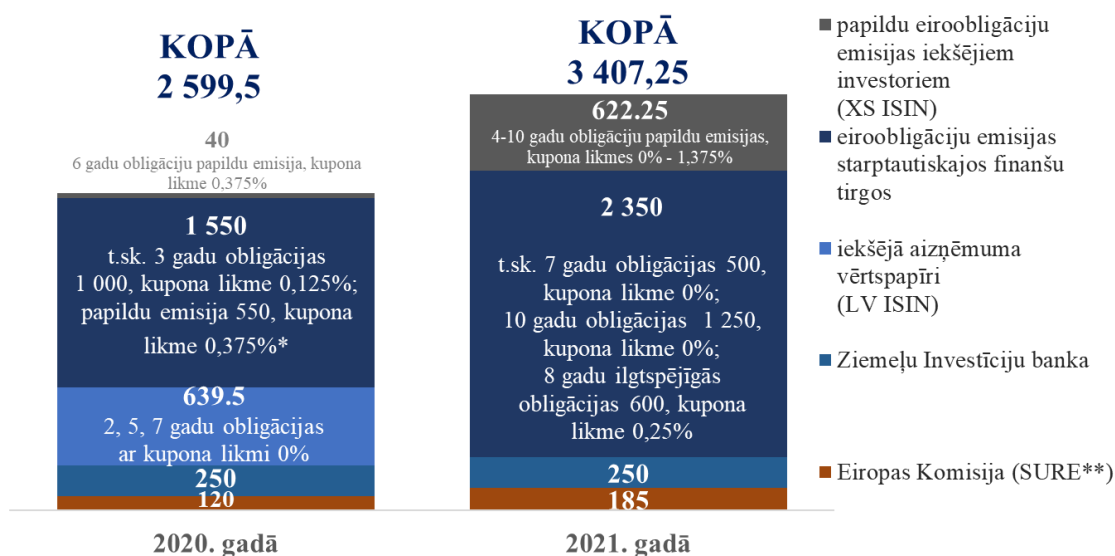
² Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 27. panta 4. daļu.

6.2. Valsts parāda attīstības tendences 2021. – 2024. gadā

Aizņemšanās apjomu un valsts parāda līmeni vidējā termiņā ietekmē kopējā finansēšanas nepieciešamība, kuru galvenokārt veido valsts parāda atmaksai, valsts budžeta deficīta finansēšanai un valsts aizdevumu nodrošināšanai vidējā termiņā nepieciešamais resursu apjoms. Valsts aizņēmumu un likviditātes vadībā tiek izmantota stratēģiska pieeja, saglabājot pēc iespējas lielāku elastību aizņēmumu nosacījumu (aizņemšanās laiks, valūta, apjoms, termiņš) izvēlē. Tas ļauj ierobežot finanšu riskus ilgtermiņā, kā arī kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai nodrošināt resursus ar pēc iespējas labvēlīgākiem un izdevīgākiem nosacījumiem. Nepieciešamība saglabāt elastīgu pieeju aizņemšanās pasākumu īstenošanā tiek ņemta vērā, plānojot izdevumus apakšprogrammā 31.02.00 “Valsts parāda vadība” vidējam termiņam. Plānojot un veicot aizņemšanās pasākumus, tiek ievēroti gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktie ierobežojumi valsts parāda maksimālajam apmēram uz attiecīgā gada beigām.

Covid-19 uzliesmojums izraisīja nepieciešamību kopš 2020. gada marta ievērojamā apjomā nodrošināt finansējumu pasākumiem, kas vērsti uz Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanu un atbalsta sniegšanu uzņēmumiem un iedzīvotājiem ārkārtas situācijā. 2020. gadā kopējais šiem mērķiem piešķirtais atbalsta apjoms veidoja 1,3 mljrd. *euro* jeb 4,4% no IKP. Atbilstoši aktuālām prognozēm 2021. gadā šī atbalsta apjoms varētu sasniegt 11,3% no IKP. Attiecīgi nepieciešamais finansējums kopējās finansēšanas nepieciešamības segšanai, t.sk. Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanai, tika nodrošināts, emitējot valsts parāda vērtspapīrus finanšu tirgos un aizņemoties resursus no starptautiskajām institūcijām (skat. 6.2. attēlu). Pēc aktīviem sagatavošanās darbiem 2021. gada decembrī Valsts kase pirmo reizi Latvijas vēsturē emitēja valsts ilgtspējīgās eiroobligācijas ar dzēšanas termiņu astoņi gadi, piesaistot finansējumu 600 milj. *euro* apmērā ar ienesīgumu 0,263 % un fiksējot kupona likmi 0,250%. Obligācijas emitētas Latvijas ilgtspējīgas attīstības atbalstam un finansējuma piesaistei pasākumiem un prioritātēm, kuras vērstas uz klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un labklājības celšanu. Latvija pirmā no Baltijas un Skandināvijas valstīm ir emitējusi ilgtspējīgās obligācijas.

6.2. attēls Aizņemšanās pasākumi 2020. un 2021. gadā, milj. *euro*

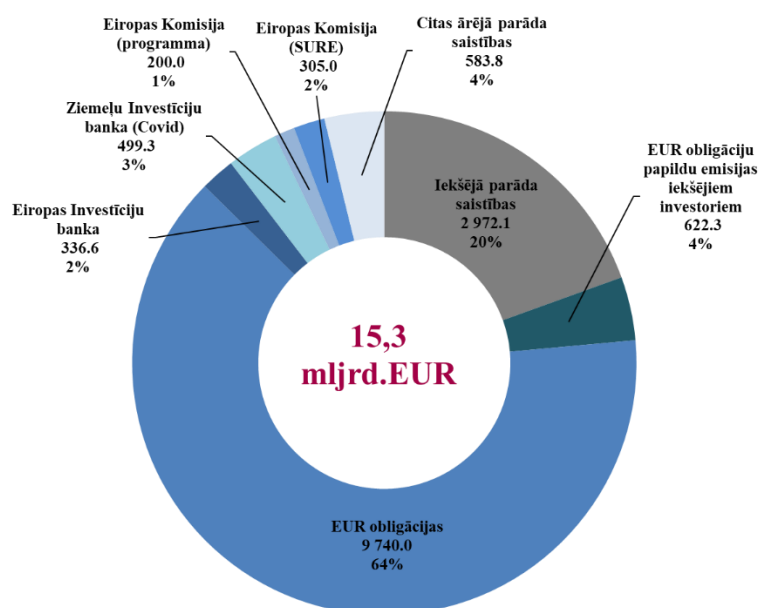
*sākotnējā emisijā (30.09.2016.) fiksēts kupons

** SURE - The temporary Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency / pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā

Aizņemšanās, lai sniegtu atbalstu ekonomikai Covid-19 pandēmijas laikā, izraisīja strauju Latvijas parāda pieaugumu. Ja 2019. gada beigās, pirms Covid-19 uzliesmojuma, valsts parāds veidoja 35,5% no IKP (jeb 10,8 mljrd. *euro*), tad 2020. gada beigās tā līmenis bija 42,5% no IKP (jeb 12,5 mljrd. *euro*), un 2021. gada beigās saskaņā ar Valsts kases operatīvajiem datiem valsts parāds nominālvērtībā pēc nacionālās metodoloģijas sasniedza jau 48,7% no prognozētā IKP (jeb 15,3 mljrd. *euro*).

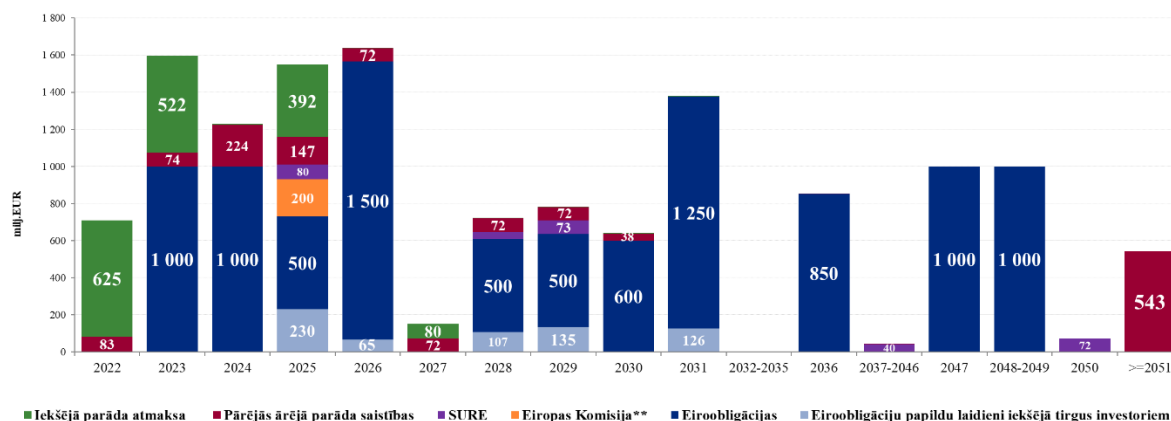
Valsts parāda struktūrā joprojām lielāko īpatsvaru veido ārējais parāds, sasniedzot 81% no kopējā valsts parāda (skat. 6.3. attēlu). Lielāko ārējā parāda daļu (84% no valsts ārējā parāda kopējā apjoma) veido finanšu tirgos emitētās obligācijas.

6.3. attēls Valsts parāda struktūra nominālvērtībā, milj. *euro* (uz 2021. gada 31. decembri)

Nemot vērā līdz 2021. gada 31. decembrim uzņemtās valsts parāda saistības, saskaņā ar valsts parāda atmaksas grafiku 2022. – 2024. gadā jāpārfinansē valsts parāda saistības ~3,5 mljrd. *euro* apmērā (skat. 6.4. attēlu). Lielāko daļu no minētajā periodā pārfinansējamā parāda apjoma veido starptautiskajos finanšu tirgos emitētās eiroobligācijas, kurām iestāsies dzēšanas termiņš.

6.4. attēls Centrālās valdības aizņēmumu atmaksas grafiks (līdz 2021. gada 31. decembrim uzņemtās saistības, nominālvērtībā, milj. *euro*)

* aprēķinā izmantoti 31.12.2021. Eiropas Centrālās bankas noteiktie valūtu kursi

** 2009.-2011.gada starptautiskā aizņēmuma programmas ietvaros piešķirtais finansējums

Finansēšanas nepieciešamības apjoms 2022. – 2023. gadam prognozēts, ņemot vērā valsts budžeta finansiālās bilances, finansējamo tīro aizdevumu, norēķinu kontu un citu līdzekļu plūsmu Valsts kases kontos prognozes, kā arī šajā periodā atmaksājamo valsts parāda saistību apjomu (skat. 6.1. tabulu). Atšķirībā no līdz 2020. gadam novērotās situācijas, kad finansēšanas nepieciešamības būtiskāko daļu veidoja uzņemto valsts parāda saistību atmaksa, 2021. – 2022. gadā būtiskāko daļu no šajā periodā prognozētā finansēšanas nepieciešamības apjoma veidos gan valsts budžeta deficīts, ņemot vērā Covid-19 uzliesmojuma fiskālo ietekmi vidējā termiņā, gan plānotā valsts parāda atmaksa.

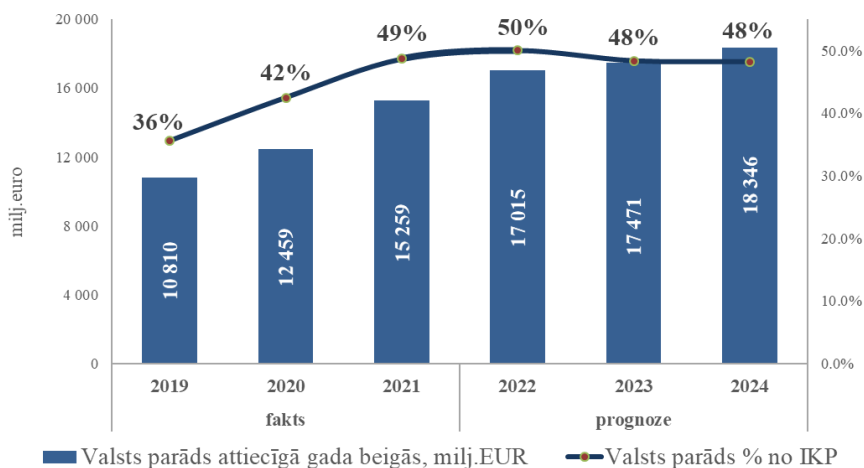
6.1. tabula Finansēšanas nepieciešamības indikatīvs aprēķins 2021. – 2024. gadam, milj. euro

milj. EUR	2021	2022	2023	2024
	<i>fakts</i>	<i>prognoze</i>		
Valsts budžeta finansiālā bilance, finansējamie tīrie aizdevumi un citas plūsmas Valsts kases kontos	-1 738	-2 021	-579	-573
Valsts parāda atmaksa (līdz 31.12.2021. uzņemtās parāda saistības):	-1 432	-708	-1 596	-1 228
faktiskā iekšējā parāda dzēšana	-92	-625	-522	-4
faktiskā ārējā parāda dzēšana	-1 340	-83	-1 074	-1 224
Finansēšanas nepieciešamība KOPĀ	-3 170	-2 729	-2 175	-1 800

2022. gadā kopējai finansēšanas nepieciešamības segšanai tiks izmantoti Valsts kases kontos pieejamie resursi, kā arī aizņemšanās finanšu tirgos. Vidējā termiņā, līdzīgi kā iepriekšējos gados, aizņemšanos plānots nodrošināt galvenokārt ar publiskām ilgtermiņa etalona eiroobligāciju emisijām, prioritāri izvēloties garākus atmaksas termiņus, lai fiksētu zemas valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, kā arī uzturot pēc iespējas plašākas un elastīgākas finansiāli izdevīgākā aizņemšanās instrumenta izvēles iespējas, lai arī nākamajos gados veiktu valsts budžeta izpildei un parāda pārfinansēšanai nepieciešamo resursu piesaisti ar labvēlīgiem nosacījumiem. Iekšējā finanšu tirgū arī turpmāk plānots uzturēt pieprasījumam atbilstošu vērtspapīru piedāvājumu primāro dīleru sistēmas ietvaros, t.sk. turpinot apgrozībā esošo eiroobligāciju papildu laidienus, sekmējot valsts vērtspapīru tirgus aktivitāti un likviditāti.

6.5. attēls Valsts parāda prognoze

(pēc nacionālās metodoloģijas, bez atvasinātajiem finanšu instrumentiem)

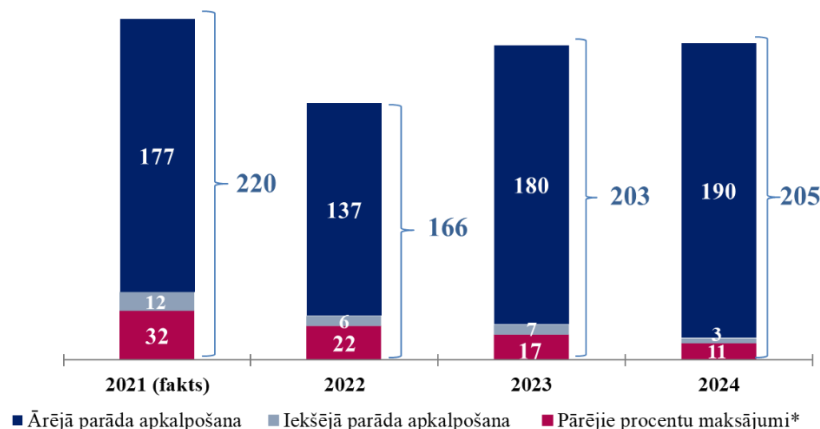
Nemot vērā ievērojamu aizņemšanās apjoma pieaugumu, ko izraisīja Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai un ekonomikas atbalstam veicamo un plānoto pasākumu finansēšanas nepieciešamība, arī 2021. gadā novērots valsts parāda pieaugums salīdzinājumā ar 2020. gada valsts parāda līmeni. Sagaidāms, ka joprojām aktuālā nepieciešamība nodrošināt finansējumu pasākumiem Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai noteiks valsts parāda pieaugumu arī 2022. gada beigās līdz 50% no IKP (skat. 6.5. attēlu). Pēc 2022. – 2023. gadā plānotās valsts parāda atmaksas, kā arī mazinoties Covid-19 uzliesmojuma ietekmei uz valsts budžeta fiskālajiem radītājiem, sagaidāms, ka valsts parāda līmenis, sākot ar 2023. gadu, nedaudz samazināsies un stabilizēsies attiecībā pret IKP (skat. 6.5. attēlu).

6.3. Valsts parāda procentu izdevumu prognoze 2022. – 2024. gadam

Procentu maksājumi par valsts parāda saistībām tiek veikti no FM pamatbudžeta apakšprogrammas 31.02.00 “Valsts parāda vadība”. Apakšprogrammas ietvaros veicamo valsts parāda procentu izdevumu prognozi 2022. – 2024. gadam galvenokārt ietekmē iepriekš uzņemto valsts parāda saistību apkalpošanas (procentu) izdevumi, procentu maksājumi par jauniem aizņēmumiem, kuri prognozēti kārtējā un nākamajos gados, ņemot vērā finansēšanas nepieciešamības novērtējumu un valsts parāda atmaksas grafiku (skat. 6.1. tabulu un 6.4. attēlu), kā arī valsts parāda portfeļa vadībai iepriekš noslēgtie atvasinātie finanšu instrumenti.

Valsts parāda procentu izdevumos būtiskāko daļu kopējā procentu izdevumu apjomā veido valsts ārējā parāda apkalpošanas izdevumi par iepriekš uzņemtajām valsts parāda saistībām un plānotajiem aizņēmumiem starptautiskajos finanšu tirgos (skat. 6.6. attēlu).

6.6. attēls Valsts parāda procentu izdevumu prognoze 2021. – 2024. gadam, milj. euro

* t.sk. procentu maksājumi kredītiestādēm no procentu maksājumiem piesaistītā atvasināto finanšu instrumentu rezultāta, procentu maksājumi par Valsts kases kontu atlikumiem un depozītiem, ja tiek piemērota negatīva procentu likme, procentu maksājumi valsts budžeta iestādēm, pašvaldībām un pārējiem ieguldītājiem par līdzekļu izvietojumu noguldījumos un kontu atlikumos Valsts kasē saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem

Iepriekšējos gados īstenotā aizņemšanās stratēģija, kā arī zemo procentu likmju periodā labvēlīgā brīdī finanšu tirgos veiktie aizņēmumi nodrošināja valsts parāda procentu izdevumu samazināšanos pēdējos gados. Neskatoties uz ievērojamu aizņemšanās apjoma pieaugumu, ko izraisa Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai un ekonomikas atbalstam veicamo un plānoto pasākumu finansēšanas nepieciešamība, iespēju samazināt vidējā termiņā plānotos procentu izdevumus nodrošina Covid-19 ietekmē vērojamas lejupvērstās procentu likmju tendences. Piemēram, 2021. gadā veiktajās obligāciju emisijās ar dzēšanas termiņu 10 gadi un 7 gadi

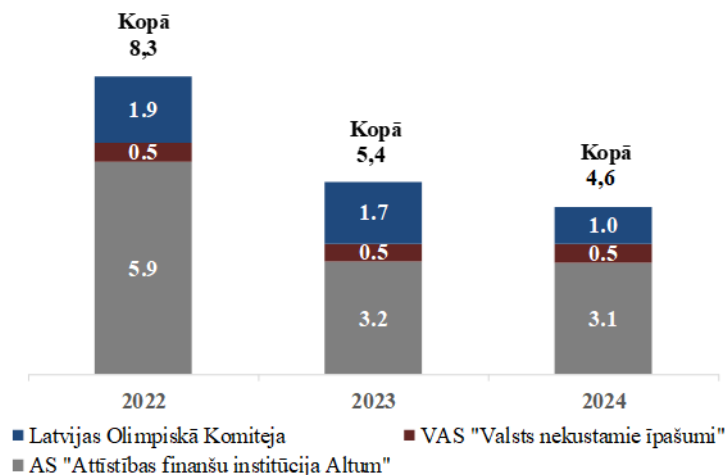
fiksēta procentu likme 0% gadā. Nākamajos gados apakšprogrammas izdevumus noteiks turpmākas situācijas attīstība finanšu tirgos un fiskālo rādītāju izpilde.

Aizņemšanos vidējā termiņā plānots nodrošināt galvenokārt ar publiskām ilgtermiņa etalona eiroobligāciju emisijām, atbilstoši Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģijai uzturot iespējami lielu elastību aizņemšanās nosacījumu izvēlē, lai fiksētu zemas valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā.

6.4. Valsts galvojumu saistības

Kopējais valsts galvoto aizdevumu atlikums 2021. gada novembra beigās veidoja 407,3 milj. *euro* (t.sk. saistības, par kurām valsts galvojums sniegts portfelgarantijas veidā un par Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE) pēc Covid-19 uzliesmojuma), kopš 2020. gada beigām samazinoties par 134,1 milj. *euro*. 6.7. attēlā apkopota informācija par valsts galvoto aizdevumu maksājumiem (pamatsummu un procentu maksājumu kopsumma) vidējā termiņā.

6.7. attēls. Valsts galvoto aizdevumu plānotās atmaksas un procentu maksājumi 2022. – 2024. gadā, milj. *euro**

* izņemot saistības, par kurām valsts galvojums sniegts portfelgarantijas veidā un par Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE) pēc Covid-19 uzliesmojuma

6.5. Valsts saistības kredītu garantijām, ko izsniedz akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija "Altum"")

2022. gadā plānots īstenot šādas Ekonomikas ministrijas un Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošas programmas, sniedzot valsts atbalstu garantijas veidā, un kuras tiek iekļautas valsts saistību limitā.

1. Kredīta garantijas saimnieciskās darbības veicējiem konkurētspējas uzlabošanai MK 2020. gada 16. jūnija noteikumu Nr. 383 "Noteikumi par garantijām saimnieciskās darbības veicējiem konkurētspējas uzlabošanai" ietvaros. Programmas mērķis: saimnieciskās darbības veicējiem nodrošināt kredītresursus biznesa projektu īstenošanai, ja esošais nodrošinājums nav pietiekams to saņemšanai. Garantija tiek izsniegta par Latvijā reģistrētas kredītiestādes vai tās meitas sabiedrības izsniegtu finanšu pakalpojumu līdz 80% no finansējuma pamatsummas ar kopējo termiņu līdz 15 gadiem, garantijas summa vienam saimnieciskās darbības veicējam un ar to saistīto personu grupai nepārsniedz 5 milj. *euro*. Apstiprinātais programmas finansējums 2016. – 2023. gadam: 75,813 milj. *euro* (gan ERAF finansējums, gan atmaksātais finansējums no 2007. – 2013. gada plānošanas perioda, gan no

2004. – 2006. gada plānošanas perioda, valsts budžeta finansējums, ES struktūrfondu un KF 2014. – 2020. gada plānošanas perioda DP “Izaugsme un nodarbinātība” virsisaistību finansējums). **Valsts saistības tiek paredzētas par programmā jaunizsniegtajām garantijām no 2016. gada 1. janvāra atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.**

2. Portfeļgarantijas MK 2017. gada 5. septembra noteikumu Nr. 537 “Noteikumi par portfeļgarantijām sīko (mikro), mazo un vidējo komersantu kreditēšanas veicināšanai” ietvaros. Portfeļgarantiju mērķis ir veicināt finansējuma pieejamību komersantiem. Maksimālais garantijas apmērs ir 80% un maksimālā garantija vienam komersantam ir 250 tūkst. *euro*. Garantijas termiņš apgrozāmiem līdzekļiem ir 5 gadi, finanšu lizingam – 7 gadi, savukārt investīciju aizdevumam – 10 gadi. Apstiprinātais programmas finansējums: 7,8 milj. *euro* (atmaksātais finansējums no 2007. – 2013. gada plānošanas perioda). **Valsts saistības tiek paredzētas par programmā jaunizsniegtajām garantijām no 2016. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.**

3. Kredīta garantijas lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības pasākumu veicināšanai MK 2019. gada 8. janvāra noteikumu Nr. 9 “Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas noteikumi” ietvaros. Programmas mērķis: saimnieciskās darbības veicējiem lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības jomā nodrošināt finansējumu pasākumu īstenošanai, ja esošais nodrošinājums nav pietiekams to saņemšanai. Garantija tiek izsniegta par Latvijā reģistrētas kredītiestādes vai tās meitas sabiedrības vai krājaizdevu sabiedrības izsniegtu finanšu pakalpojumu līdz 80% no finansējuma pamatsummas ar sākotnējo termiņu līdz 10 gadiem, garantijas summa vienam saimnieciskās darbības veicējam un ar to saistīto personu grupai nepārsniedz 3,5 milj. *euro*. Apstiprinātais programmas finansējums ir 8,825 milj. *euro* (Latvijas Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam un Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007. – 2013. gada plānošanas perioda pasākuma “Kredītu fonds” atmaksu finansējums, valsts budžeta līdzekļi). **Valsts saistības tiek paredzētas par programmā jaunizsniegtajām garantijām no 2016. gada 1. janvāra atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.**

4. Garantijas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai MK 2016. gada 15. marta noteikumu Nr. 160 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” ietvaros. Programmas mērķis: veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu, viedu energovadību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās. Garantija tiek izsniegta par kredītiestādes, starptautiskas finanšu institūcijas vai alternatīvā ieguldījumu fonda izsniegtu investīcijas aizdevumu līdz 80% no finansējuma pamatsummas ar termiņu līdz 20 gadiem, garantijas summa vienas ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumam nepārsniedz 3 milj. *euro*. Apstiprinātais programmas finansējums: 25 milj. *euro* (ERAF un valsts budžeta līdzfinansējums). **Valsts saistības tiek paredzētas par programmā jaunizsniegtajām garantijām no 2016. gada 1. janvāra atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.**

5. Garantijas ģimenēm ar bērniem (līdz 23 gadiem ieskaitot) un jaunajiem speciālistiem (personām, kuras ieguvušas vidējo profesionālo vai augstāko izglītību, un nepārsniedz 35 gadu vecumu) mājokļu iegādei Ministru kabineta 2018. gada 20. februāra noteikumu Nr. 95 “Noteikumi par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai” ietvaros. Programmas mērķis: sniegt valsts palīdzību mājokļa iegādei vai

būvniecībai ģimenēm ar bērniem un jaunajiem speciālistiem, kuriem ir pastāvīgi ienākumi, bet nav pietiekamu uzkrājumu pirmās iemaksas veikšanai. Garantija tiek sniegta par Latvijā reģistrētas kredītiestādes, dalībvalstī reģistrētas kredītiestādes, tās filiāles vai ārvalsts kredītiestādes filiāles izsniegtu aizdevumu:

- ģimenēm ar bērniem līdz 30% no finansējuma pamatsummas ar termiņu līdz 10 gadiem, garantijas summa nepārsniedz 30 tūkst. *euro* (garantijas nosacījumi tiek noteikti, ņemot vērā bērnu skaitu ģimenē);

- jaunajiem speciālistiem līdz 20% no aizdevuma pamatsummas un ne vairāk kā 50 tūkst. *euro* ar termiņu līdz 10 gadiem.

Programmas īstenošana un tās pieejamais finansējums ir atkarīgs no MK un Saeimas lēmumiem.

Valsts saistības tiek paredzētas par programmā jaunizsniegtajām garantijām no 2016. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.

6. Garantijas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu īstenošanai Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 1.2.1.1.i. pasākumam “Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošana un pāreja uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu” ietvaros. Plānotais programmas mērķis ir veikt ieguldījumus daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku sektorā, kas veicinās mājokļu jautājuma sakārtošanu Latvijā, palīdzēs samazināt enerģētiskās nabadzības līmeni, kā arī veicinās Latvijas tautsaimniecības attīstību, jo ar energoefektivitātes pasākumu īstenošanu, tiek nodrošinātas darba vietas un tiek nodrošināts vietējo būvmateriālu pieprasījums. Plānotais programmas finansējums ir 57,28 milj. *euro* apmērā (Atveseļošanās fonda finansējums laika periodā no 2022. līdz 2026. gadam).

Garantija tiek izsniegta par kredītiestādes izsniegtu aizdevumu projekta īstenošanai, no kura atņemta plānotā kapitāla atlaides summa, līdz 80% no finansējuma pamatsummas ar termiņu līdz 10 gadiem, garantijas summa vienas ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumam nepārsniedz 3 milj. *euro*. **Valsts saistības līdz 15 014 000 *euro* apmērā par programmā jaunizsniegtajām garantijām stājas spēkā pēc normatīvo aktu par programmas īstenošanu spēkā stāšanās atbilstoši garantiju programmas faktiskajiem apjomiem 2022. gadā.**

6.6. Valsts budžeta aizdevumi un aizdevumu atmaksas

Katru gadu gadskārtējā valsts budžeta likumā tiek noteikts valsts aizdevumu kopējais palielinājums, t.sk. atsevišķi nosakot pašvaldību aizņēmumu kopējo palielinājumu. Savukārt kopējais gadā pieļaujамais izsniedzamo valsts aizdevumu apmērs ietver gan gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto valsts aizdevumu kopējo palielinājumu, gan iepriekšējos gados izsniegto valsts aizdevumu paredzētās atmaksas.

Ņemot vērā, ka aizvien aktīvāk tiek izmantotas normatīvajos aktos noteiktās tiesības izņemt valsts aizdevumu vidējā termiņā valsts uzņemtās saistības aizdevumu izmaksai 2022. gadā ir 178,5 milj. *euro*, tajā skaitā:

- 49,4 milj. *euro* valsts struktūrām;
- 112,4 milj. *euro* aizdevumiem pašvaldību struktūrām;
- 17,7 milj. *euro* aizdevumiem nefinanšu sabiedrībām.

Valsts pamatbudžeta aizdevumi (izsniegto aizdevumu un izsniegto aizdevumu saņemtās atmaksas starpība) 2022. gadā plānoti 404,5 milj. *euro* apmērā.

Valsts budžeta izsniegtie aizdevumi plānoti 541,9 milj. *euro* apjomā, tajā skaitā:

- 108,9 milj. *euro* valsts struktūrām;
- 304,5 milj. *euro* aizdevumiem pašvaldību struktūrām;
- 128,5 milj. *euro* aizdevumiem nefinanšu sabiedrībām.

Saskaņā ar iepriekšējos gados noslēgtajos aizdevuma līgumos iekļautajiem aizdevumu atmaksas grafikiem 2022. gadā valsts aizdevumu atmaksas plānotas 137,4 milj. *euro* apmērā, tajā skaitā:

- no valsts struktūrām – 8,3 milj. *euro*;
- no pašvaldību struktūrām – 118,2 milj. *euro*;
- no nefinanšu sabiedrībām – 10,9 milj. *euro*.